

Guia docent

230080 - AL - Àlgebra Lineal

Última modificació: 02/06/2025

Unitat responsable: Escola Tècnica Superior d'Enginyeria de Telecomunicació de Barcelona
Unitat que imparteix: 749 - MAT - Departament de Matemàtiques.

Titulació: GRAU EN ENGINYERIA DE TECNOLOGIES I SERVEIS DE TELECOMUNICACIÓ (Pla 2015). (Assignatura obligatòria).

Curs: 2025 **Crèdits ECTS:** 6.0 **Idiomes:** Català, Castellà

PROFESSORAT

Professorat responsable: GERMAN SAEZ MORENO

Altres: Primer quadrimestre:
MARIA ANGELES ARAGON ANGEL - 20, 30
GERMAN SAEZ MORENO - 10
JAIME SANZ SUBIRANA - 40, 50

COMPETÈNCIES DE LA TITULACIÓ A LES QUALS CONTRIBUEIX L'ASSIGNATURA

Genèriques:

2. CAPACITAT PER IDENTIFICAR, FORMULAR I RESOLDRE PROBLEMES D' ENGINYERIA - Nivell 1: Identificar la complexitat dels problemes tractats en les matèries. Plantejar correctament el problema a partir de l'enunciat proposat. Identificar les opcions per a la seva resolució. Escollir una opció, aplicar-la i identificar si és necessari canviar-la si no s'arriba a una solució. Disposar d'eines o mètodes per a verificar si la solució és correcta o, com a mínim, coherent. Identificar el paper de la creativitat en la ciència i la tecnologia.

Transversals:

1. APRENTATGE AUTÒNOM - Nivell 1: Dur a terme les tasques encomanades en el temps previst, tot treballant amb les fonts d'informació indicades, d'acord amb les pautes marcades pel professorat.

METODOLOGIES DOCENTS

Classes d'aplicació
Classes expositives
Treball individual (no presencial)
Proves de resposta curta (Control)
Proves de resposta llarga (Examen Final)

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

Introduir els conceptes bàsics de l'àlgebra lineal.

Resultat de l'aprenentatge:

Expressa amb claredat els processos de planificació i resolució d'exercicis i problemes que precisin l'ús de l'àlgebra lineal.
Compren i domina els mètodes més útils per a la resolució de problemes en l'àmbit d'aquesta assignatura.
Afronta la descripció numèrica i la formulació de problemes amb enunciat descriptiu.
Fa ús de més d'una font i l'utilitza en forma complementària per observar els fets descrits en el text principal.
Identifica i modela problemes a partir de situacions obertes i estudia alternatives per la seva resolució.

HORES TOTS DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

Tipus	Hores	Percentatge
Hores aprenentatge autònom	85,0	56.67
Hores grup gran	65,0	43.33

Dedicació total: 150 h

CONTINGUTS

Tema 1. Matrius i determinants.

Descripció:

Matrius i submatrius. Operacions i propietats.
Transformacions elementals. Formes esglaonades.
Rang d'una matriu. Matriu inversa.
Sistemes d'equacions lineals. Discussió i resolució de sistemes.
Mètode de Gauss. Mètode de Gauss-Jordan.
Determinants: definició i propietats.
Càlcul de determinants. Matrius ortogonals.
Menors i càlcul del rang d'una matriu per menors. Regla de Cramer.
Traces i adjunts. Regla de Laplace. Matriu adjunta.

Competències relacionades:

08 CRPE N1. CAPACITAT PER IDENTIFICAR, FORMULAR I RESOLDRE PROBLEMES D' ENGINYERIA - Nivell 1: Identificar la complexitat dels problemes tractats en les matèries. Plantejar correctament el problema a partir de l'enunciat proposat. Identificar les opcions per a la seva resolució. Escollir una opció, aplicar-la i identificar si és necessari canviar-la si no s'arriba a una solució. Disposar d'eines o mètodes per a verificar si la solució és correcta o, com a mínim, coherent. Identificar el paper de la creativitat en la ciència i la tecnologia.
07 AAT N1. APRENENTATGE AUTÒNOM - Nivell 1: Dur a terme les tasques encomanades en el temps previst, tot treballant amb les fonts d'informació indicades, d'acord amb les pautes marcades pel professorat.

Dedicació: 23h

Grup gran/Teoria: 10h

Aprenentatge autònom: 13h

Tema 2. Espais vectorials.

Descripció:

Definició, propietats i exemples.
Independència lineal.
Sistema de generadors, base i dimensió.
Components i canvi de base.
Subespais vectorials. Equacions implícites.
Intersecció, suma i suma directa. Fórmula de Grassmann.
Els quatre subespais associats a un a matriu.

Competències relacionades:

08 CRPE N1. CAPACITAT PER IDENTIFICAR, FORMULAR I RESOLDRE PROBLEMES D' ENGINYERIA - Nivell 1: Identificar la complexitat dels problemes tractats en les matèries. Plantejar correctament el problema a partir de l'enunciat proposat. Identificar les opcions per a la seva resolució. Escollir una opció, aplicar-la i identificar si és necessari canviar-la si no s'arriba a una solució. Disposar d'eines o mètodes per a verificar si la solució és correcta o, com a mínim, coherent. Identificar el paper de la creativitat en la ciència i la tecnologia.
07 AAT N1. APRENENTATGE AUTÒNOM - Nivell 1: Dur a terme les tasques encomanades en el temps previst, tot treballant amb les fonts d'informació indicades, d'acord amb les pautes marcades pel professorat.

Dedicació: 28h 45m

Grup gran/Teoria: 12h 30m

Aprenentatge autònom: 16h 15m

Tema 3. Espai euclidià.

Descripció:

Producte escalar, norma i angle.
Desigualtats de Cauchy-Schwarz i triangular, teorema de Pitàgores.
Ortogonalitat. Bases ortonormals i ortonormals.
Canvi de base. Matrius definides positives.
Complement ortogonal. Projectió ortogonal i millor aproximació.
Mètode de Gram-Schmidt. Equacions normals i coeficients de Fourier.
Millor aproximació per a un sistema lineal: mínims quadrats. Error quadràtic.
Ortogonalitat dels subespais fonamentals.
Espais vectorials euclidians de dimensió infinita. Polinomis i funcions trigonomètriques ortogonals.
Introducció a l'espai unitari.

Competències relacionades:

08 CRPE N1. CAPACITAT PER IDENTIFICAR, FORMULAR I RESOLDRE PROBLEMES D' ENGINYERIA - Nivell 1: Identificar la complexitat dels problemes tractats en les matèries. Plantejar correctament el problema a partir de l'enunciat proposat. Identificar les opcions per a la seva resolució. Escollir una opció, aplicar-la i identificar si és necessari canviar-la si no s'arriba a una solució. Disposar d'eines o mètodes per a verificar si la solució és correcta o, com a mínim, coherent. Identificar el paper de la creativitat en la ciència i la tecnologia.
07 AAT N1. APRENENTATGE AUTÒNOM - Nivell 1: Dur a terme les tasques encomanades en el temps previst, tot treballant amb les fonts d'informació indicades, d'acord amb les pautes marcades pel professorat.

Dedicació: 34h 30m

Grup gran/Teoria: 15h

Aprenentatge autònom: 19h 30m

Tema 4. Aplicacions lineals.

Descripció:

Definició i propietats. Matriu associada.
Imatges i antiimatges. Canvi de bases. Matrius semblants.
Rang d'una aplicació lineal.
Nucli i imatge. Teorema de la dimensió.
Aplicacions injectives i exhaustives.
Endomorfismes. Canvi de base. Matrius equivalents.
Subespais invariants.

Competències relacionades:

08 CRPE N1. CAPACITAT PER IDENTIFICAR, FORMULAR I RESOLDRE PROBLEMES D' ENGINYERIA - Nivell 1: Identificar la complexitat dels problemes tractats en les matèries. Plantejar correctament el problema a partir de l'enunciat proposat. Identificar les opcions per a la seva resolució. Escollir una opció, aplicar-la i identificar si és necessari canviar-la si no s'arriba a una solució. Disposar d'eines o mètodes per a verificar si la solució és correcta o, com a mínim, coherent. Identificar el paper de la creativitat en la ciència i la tecnologia.
07 AAT N1. APRENENTATGE AUTÒNOM - Nivell 1: Dur a terme les tasques encomanades en el temps previst, tot treballant amb les fonts d'informació indicades, d'acord amb les pautes marcades pel professorat.

Dedicació: 23h

Grup gran/Teoria: 10h

Aprenentatge autònom: 13h

Tema 5. Diagonalització d'endomorfismes i descomposició en valors singulars

Descripció:

Vectors i valors propis.
Polinomi característic i traces d'un endomorfisme.
Subespais propis, multiplicitats algebraica i geomètrica.
Condicions de diagonalització.
Valors propis complexos de matrius reals.
Endomorfismes simètrics.
Base ortogonals de vectors propis.
Diagonalització ortogonal de matrius simètriques. Teorema espectral.
Matrius definides i semidefinides positives.
Descomposició en valors singulars.

Competències relacionades:

08 CRPE N1. CAPACITAT PER IDENTIFICAR, FORMULAR I RESOLDRE PROBLEMES D' ENGINYERIA - Nivell 1: Identificar la complexitat dels problemes tractats en les matèries. Plantejar correctament el problema a partir de l'enunciat proposat. Identificar les opcions per a la seva resolució. Escollir una opció, aplicar-la i identificar si és necessari canviar-la si no s'arriba a una solució. Disposar d'eines o mètodes per a verificar si la solució és correcta o, com a mínim, coherent. Identificar el paper de la creativitat en la ciència i la tecnologia.
07 AAT N1. APRENENTATGE AUTÒNOM - Nivell 1: Dur a terme les tasques encomanades en el temps previst, tot treballant amb les fonts d'informació indicades, d'acord amb les pautes marcades pel professorat.

Dedicació: 28h 45m

Grup gran/Teoria: 12h 30m

Aprenentatge autònom: 16h 15m

ACTIVITATS

Proves de resposta curta (Control)

Descripció:

primer control

Dedicació: 1h

Grup gran/Teoria: 1h

Proves de resposta curta (Control)

Descripció:

segon control

Dedicació: 1h

Grup gran/Teoria: 1h

Proves de resposta llarga (Examen final)

Descripció:

Examen final

Dedicació: 3h

Grup gran/Teoria: 3h

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

Un control o dos al llarg del curs: 40%

Examen final: 60%

En aquesta assignatura s'avaluaran les competències genèriques:

- Aprenentatge autònom (Nivell elemental)
- Capacitat per identificar, formular i resoldre problemes d'enginyeria (Nivell elemental)

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

- Amer, R.; Carreras, F. Curs d'àlgebra lineal. 2a ed. Terrassa: Universitat Politècnica de Catalunya, 1998. ISBN 8484987841.
- Lay, D.C. Álgebra lineal y sus aplicaciones [en línia]. 5a. ed. Madrid: Pearson Educación, 2016 [Consulta: 18/05/2020]. Disponible a: http://www.ingebook.com/ib/NPcd/IB_BooksVis?cod_primaria=1000187&codigo_libro=6765. ISBN 9786073237451.
- Strang, G. Introduction to linear algebra. 6th ed. Wellesley, Mass.: Wellesley-Cambridge Press, 2023. ISBN 9781733146678.

Complementària:

- Amer, R.; Sales, V. Àlgebra lineal: problemes resolts [en línia]. Barcelona: Universitat Politècnica de Catalunya, 2009 [Consulta: 10/10/2022]. Disponible a: <http://mat-web.upc.edu/people/rafael.cubarsi/algebra/algebra-lineal-problemes-resolts.pdf>. ISBN 8476532768.
- Rojo García, J.; Martín, I. Ejercicios y problemas de álgebra lineal. 2a ed. Madrid: McGraw-Hill, 2004. ISBN 8448198581.